

LÆRER

BLADET

ARBEJDSSTIDSAFTALEN // Den udmarvende strid med KL er slut. Også Odense-lærerne stemte ja til den centrale arbejdstidsaftale, som overenskomstsikrer transparens og dialog mellem parterne på skolen og i kommunen, men fastholder den uindskrænkede ledelsesret. Vilka'rene for forberedelsen forbedres, og tillidsrepræsentanten får ny status. En del lærere er skeptiske, og freden er ikke vundet. Men Odense Lærereforenings nye styrelse er trukket i arbejdstøjet, siger Anne-Mette Kæseler Jensen.

NY STYRELSE I ARBEJDSSTØJET!

Odense Lærereforening
Danmarks Lærereforening kreds B2

Odense Lærereforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
082@dlf.org
Odenselaerereforening.dk

Åbningstider
Mandag:
Kl. 9.30-16.00
Tirsdag og onsdag:
Kl. 9.00-15.00
Torsdag: Kl. 9.00-16.00
Fredag: Kl. 9.00-13.00
Formanden træffes efter aftale.

DLF/A - FYN
Klaregade 7, 1. sal
5000 Odense C
Tlf. 7010 0018

LærerBladet
Erik Schmidt,
ansv. redaktør
erik@fjordager.com
Bladet redigeres journalistisk.
Lederen og den redaktionelle linje er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdning.

Foto:
Erik Schmidt
Forsidefoto: Odense Lærereforenings nye styrelse trækker i arbejdstøjet.

Næste blad
udkommer ca. 10. nov. 2020.
Deadline 15. 10. 2020
Redaktionen er afsluttet 5. sep. 2020.

Oplag: 2.800 stk.
Grafisk tilrettelægning og tryk:
Rosendahls A/S.

INDHOLD

ARBEJDESTIDSAFTALEN // Et lang og tung strid er afsluttet. Lærerne har fået en arbejdstidsaftale. Nu skal skolelederen vise åbenhed og gennemsigtighed, og det er op til tillidsrepræsentanten, lærerkredsen, de faglige klubber og lærerne at udnytte indflydelsen.

side 4-5

– Jeg står på, at man også skal have noget udfoldelsesrum, når man skal præstere, siger den nye B&U-direktør Hanne Dollerup. – Man bliver motiveret, man bliver engageret.

side 12-13

DLF-formand Anders Bondo og KL's formand Jakob Bundgaard har indgået en arbejdstidsaftale, og nu også en implementeringsaftale.

side 5

Borgmester Peter Rahbæk Juel (S) vil afsætte 1,8 mia. kr. hen over det kommende 10 år til forbedring af det, han kalder velfærdens bygninger. 500 mio. kr. skal afsættes til renoveringer af folkeskolens bygninger. Skoleleder Annemette Hovmand Petersen fra Provstegårdskolen frygter, at der kun er midler til vedligeholdelsesefterslæbet.

side 14-15

- 4 **72 procent stemte i Odense JA**
- 6 **Konsekvenser af arbejdstidsaftalen?**
- 7 **Budget 21: Optimistisk udvalg**
- 8 **Velfærdsprocenten har ikke givet flere lærere**
- 9 **Læreren som autoritet**
- 10 **OLF mener: Endeligt farvel til Lov 409**
- 12 **Ny direktør: Jeg er nok decentral i mit hjerte**
- 14 **Kæmpeefterslæb på vedligeholdelsen**
- 16 **Vollsmosekoler under stort pres**
- 17 **Dannelse er moralsk modenhed**
- 19 **Omfattende renovering af Lærernes Hus**

Lotte med stopuret, arbejdstidsaftalen og Pernille Rosenkrantz-Theils tilbagetog

Erik Schmidt
LærerBladets redaktør

MED APP OG STOPUR stillede lærer Lotte Kirkegaard fra Egebjerg på Vestsjælland for nylig sig selv den opgave at finde ud af, hvordan hun brugte sin arbejdstid.

Hun ville finde ud af, hvad der er en rimelig undervisningstid og en rimelig forberedelsestid.

Alt blev tastet ind i et regneark.

Da hun var færdig, opdagede hun, at der i gennemsnit reelt var ni minutter til forberedelse af hver lektion.

IKKE UVENTET gik der meget tid med administration, og her har Aula ifølge hende bestemt ikke gjort det lettere - tværtimod.

– Praktisk gris-arbejdet fylder også. Sidste år sparede vi en pedel væk, så nu er det os lærere, der låser skolen af. Vi fylder også selv papir i kopimaskinen, har køkkentjans, henter mælk og sætter borde frem, når der er terminsprøver, henter bogkasser og tæller op m.v., skrev Lotte på sin facebook-profil.

– Møder fyldte meget, og der var også samtaler med kolleger, UU-vejleder og ledelse om primært elever, men også opklarende spørgsmål.

– Pauser var der ikke mange af. Kun 34 minutter om dagen inklusive spisepause. Til gengæld var der mange gårdvagter.

– Klargøring og oprydning, fx finde ting frem til undervisningen i diverse depoter + kælder og efterfølgende oprydning samt oprydning af egen arbejdsplads, fx sætte i mapper, smide ud, sortere m.v., var en stor post.

Lotte Kirkegaard ender med at konkludere, at et undervisningstimet på 22 er

rimeligt, hvis der skal være passende tid til forberedelse og øvrige opgaver.

HENDES TIDSSSTUDIER er formentlig regulære og sandfærdige. Men konklusionen, vil mange uanset en vis rimelighed synes, er moderat urealistisk i virkelighedens rå verden. Der findes lærere rundt omkring, der har 28-29 lektioner.

Men hun sætter fingeren på det ømme punkt ved lærernes arbejdstid.

Det gør hun også med løsningen.

– Det eneste i min optik, der kan sikre et bedre forhold, mellem undervisningstid og forberedelse er en afkortning af skoledagen eller flere midler til skolen.

Den nye arbejdstidsaftale får en vanskelig barndom, hvis der ikke politisk sker en afkortning af skoledagen eller tilføres midler til skolen. Det har Lotte ret i. Eller fjernes opgaver, kunne man tilføje.

HER KOMMER BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTER Pernille Rosenkrantz-Theil ind i billedet.

Sidste nye melding fra ministeren er, at de lange skoledage ikke skal afkortes. Det sagde hun 24. august til fagbladet Folkeskolen, selv om hun 13. juni havde sagt noget, der kunne tolkes modsat.

Hvis der ikke er politisk vilje til at forkorte skoledagen er der kun tre andre muligheder. 1) Direkte tilførsel af økonomiske midler. 2) Fjernelse af opgaver. 3) Accept af resignerede eller stressramte lærere og færre nye lærerstuderende.

Det sidstnævnte er i alle henseender ikke acceptabelt. ▲

Da hun var færdig, opdagede hun, at der i gennemsnit reelt var ni minutter til forberedelse af hver lektion.

AKTUELT

CORONANAVIGERING

Det er udfordrende at navigere i krisetider. Der er mange udmeldinger at forholde sig til. Det gælder bl. a. Sundhedsstyrelsens retningslinjer og den kommunale udmøntning af fælleserklæringer fra KL, DLF, FH og Børne- og Undervisningsministeriet.

Odense Lærereforening har arbejdet med henvendelser om arbejdstid, afvikling af ferie og kritisk sygdom og intentionerne i fælleserklæringer om håndtering af corona. Der er blevet reageret hurtigt på henvendelser fra TR, AMR og medlemmer.

10%

Så mange af alle 15-årige har nu mindst én psykisk diagnose

Kilde:

Professor Svend Brinkmann på sin facebookprofil, august 2020

EFTER NØDUNDERVISNINGEN

Under nedlukningen og genåbningen af folkeskolerne ydede vi alle en betydningsfuld indsats for, at nødundervisningen kunne fungere bedst muligt for eleverne.

Bonus for den indsats er centralt indsamlede erfaringer formuleret i fire sigtdepunkter: Flere lærere til eleverne, styrkelse af fællesskabet, frihed til faglighed og klog brug af digitale muligheder.

Punkterne kan bruges til det videre fagpolitiske arbejde for indholdet i folkeskolen og lærernes arbejdsvilkår, men også over for det lokale politiske niveau.

FOLKESKOLEMILLIARD SKAL OMSÆTTES TIL LÆRERSTILLINGER

Men Finanslovsaftalen 2020 gives der et tilskud til flere lærerstillinger på 275 mio. kr. i 2020 stigende til 807 mio. kr. i 2023. De resterende 200 mio. kr., der mangler for at nå op på den såkaldte Folkeskolemilliard, var allerede givet i forvejen.

Skolerne i Odense har netop fået deres andel på 8,5 mio. kr., som nu skal omsættes til lærerstillinger. Det forventer Odense Lærereforening vil ske. Ellers vil forligspartierne kræve dem tilbagebetalt. Beløbet vil stige til 25 mio. kr. i 2023 og frem. OLF arbejder for, at de enkelte skoler kender deres andel af beløbet også i årene frem, så der kan planlægges langsigtet med de ekstra lærerstillinger.

Intet slår det fysiske møde i undervisningen

Tomas Kepler, fmd. for Gymnasieskolernes Lærereforening, i Altinget 19. juni 2020

SØHUSSKOLENS STEMMEPROCENT VED URAFSTEMNINGEN VAR 100

Medlemmerne har stemt „JA“ til Arbejdstidsaftale 20. På landsplan var der en stemmeprocent på 77,8%, mens Odense-lærerne kunne levere en stemmeprocent på 82,6%. Odense Lærereforening havde udlovet morgenbrød eller kage til de skoler, der passerede de 80%. Det gjorde hele 27 ud af 36 skoler.

Stemmetopscorene i Odense var Søhus-skolen med imponerende 100% efterfulgt af Dalumskolen med 96,5%, Vestre Skole med 93,8%, Spurvelundskolen med 93,3% og Munkebjergskolen med 93%.

Odense Lærereforenings formand siden 2004, Anne-Mette Kæseler Jensen.

DET BLEV ET PÆNT JA. NU SKAL VI I ARBEJDSSTØJET!

– Det blev et ja. Nu må vi videre!

Sådan er Anne-Mette Kæseler Jensens første reaktion på urafstemningens resultat.

– Aftalen er stemt hjem, og jeg er glad for det høje stemmetal. To tredjedele stemte ja, og det er et pænt ja. Nu skal vi i arbejdstøjet, så lærerne i langt højere grad oplever at kunne lykkes med opgaven. Det er det, der beskrives som kernen i aftalen.

– I Odense er vi med lokalaftalen nået langt i forhold til oplevelsen af fleksibilitet. Til gengæld er der store udfordringer med balancen, og forberedelsen er under voldsomt pres. Her er den nye arbejdstidsaftale A20 tydelig i forhold til, at der skal prioriteres, så der skabes ”sammenhæng mellem lærernes arbejdstid og opgaver samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse.” Det er det, der står i aftalen.

– Der er masser af arbejde i den, og vi skal i gang hurtigst muligt. ▲

DETALJERET KØREPLAN FOR FORVENTNINGSADFSTEMNING

Skoleleder Simon Hempler-Jørgensen, der er nyvalgt formand for Skolelederforeningen i Odense, ser positivt på, at medlemmerne af DLF har stemt ja til den nye arbejdstidsaftale.

– Vi får med denne aftale en detaljeret køreplan for, hvordan vi forventningsafstemmer i kommunen og på den enkelte skole, siger Korup Skole-lederen.

– Med denne aftale er det dialogen, der er i højsædet, og det passer godt ind i vores tradition for tillidsbaseret ledelse på skolerne.

LB: Nu siger du forventningsafstemning. Kan lærerne ikke regne med mere indflydelse?

– Jeg kan naturligvis ikke spå om, hvorvidt den enkelte lærer vil opleve at få mere indflydelse. Men det er min erfaring, at hvis man går konstruktivt ind i en dialog, hvor man er enige om formålet, så vil man opleve, at man får indflydelse.

Simon Hempel-Jørgensen er 48 år og har

været skoleleder på Korup Skole siden 2017. Før det var han skoleleder i Middelfart Kommune i tre år. ▲

Skoleleder Simon Hempler-Jørgensen, der er nyvalgt formand for Skolelederforeningen i Odense.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING & KOMMENTAR

Et lang, tung og udmarvende strid er slut. Lærerne har fået en arbejdstidsaftale.

Tirsdag eftermiddag den 1. 9. 2020 stod det klart, at 67,2 procent havde stemt ja til den arbejdstidsaftale, som Kommunernes Landsforening og Lærernes Centralorganisation var blevet enige om den 11. august.

71,96 procent af lærerne i Odense stemte ja til den nye aftale, som enstemmigt var blevet anbefalet af Odense Lærereforenings styrelse.

Aftalen gælder fra 1. august 2021. Bestemmelserne om samarbejde og planlægning gælder dog allerede fra den 1. januar 2021.

OVERENSKOMSTSIKREDE RETTIGHEDER

Aftalen er indgået efter syv års til tider indædt kamp og konfliktfyldt forhold mellem skolens parter.

Med et ikke ubetydeligt antal nej-stemmer og en markant kritik af aftalen fra en del lærere in mente vil freden formentlig kun være relativ.

Flere kritikere mener, at aftalen består af luftige hensigtserklæringer.

Det afvises dog helt af lærereforeningens formand Anders Bondo Christensen.

– Hvert eneste bogstav i aftalen er en overenskomstsikret rettighed. Der er ingen ”hensigter” i aftalen. Der er alene bestemmelser om, hvad der skal ske på alle skoler, skriver han i en debattråd.

Der har også været kritik af, at ledige ikke måtte stemme. DLF havde besluttet af følge et princip om, at det var medlemmer, der arbejdede under Lov 409, der kunne stemme. Ikke andre. Det har fået medlemmer til at rejse kritik af foreningsdemokratiet.

Under alle omstændigheder endte kritikerne med at komme i mindretal.

Danmarks Lærereforening er med fjernelsen af Lov 409 tilbage på aftalesporet som forhandlingspartner.

– Med stor organisatorisk kraft, som Charlotte Holm fra OLF påpeger.

– Et vendepunkt og et opgør med topstyring, siger næstformand Dorte Lange.

LEDELSESRETEN ER UANTASTET

Aftalen er central, men den lægger meget ud til decentral forhandling. Tillidsrepræsentanten får derfor en afgørende rolle, og aftalen stiller også øgede krav til lærerkredsen og lærerne om at gøre deres indflydelse gældende.

Der blev med aftalen ikke sat en øvre grænse for lærernes undervisningstimer, og der blev ikke etableret en faktorordning til beskyttelse af deres forberedelse og efterbearbejdning. Der blev ikke fastlagt håndfaste og ressourcende regler, som ville gøre det nemmere at afgøre faglige tvister lokalt eller i arbejdsretten.

KL's og skoleledernes vægring ved at indgå en ressourcebindende aftale, har i betragtning af Lærerkommissionens rapport og det stigende

72 PROCENT STEMTE I ODENSE JA TIL DEN NYE ARBEJDSSTIDSAFTALE

GODKENDT ARBEJDSSTIDSAFTALE // En historisk strid om lærernes arbejdstid er slut. Men freden er ikke vundet. Nu skal skolelederen vise åbenhed og gennemsigtighed, og det er op til tillidsrepræsentanten, lærerkredsen og lærerne at udnytte indflydelsen.

politiske pres fra omverden overrasket mange negativt.

Det blev, som skoleledernes formand, Claus Hjortdal, vurderede aftalen efter afstemningen: ”Der skal altså være transparens og medindflydelse, men ledelsesretten respekteres stadig.”

Til gengæld blev skolelederens pligt til dialog og gennemsigtighed sikret gennem fastlagte procedurer, ligesom forberedelsens status blev overenskomstsikret.

DET BETYDER AFTALEN

Aftalen kan opdeles i to områder: Det, der skal ske på kommuneniveau, og det, der skal ske på skoleniveau.

På kommuneniveau skal den lokale lærerkreds inddrages i drøftelser om de økonomiske prioriteringer, og hvad den enkelte kommune vil lægge vægten på i opgaveprioriteringen. Hertil skal der udarbejdes en såkaldt ”skoleplan”.

På skoleniveau skal der være et forpligtende samarbejde med tillidsrepræsentanten, og i nogle tilfælde skal hele lærergruppen høres, før man som leder tager en beslutning.

I den nye aftale skelnes der mellem undervisningstid og forberedelsestid.

Lærer og leder skal sammen sikre, at forberedelsestiden prioriteres, og der er sat navn på den individuelle forberedelse. Opgaveoversigten skal blandt andet indeholde angivet tid til forberedelse, og den må ikke planlægges, så den ligger i lærernes pauser. En lærer kan bede om at få forberedelsestiden skemalagt, hvis tiden forsvinder til andre opgaver.

Alle opgaver skal fremgå af opgaveoversigten, og der skal sættes estimeret tid på alle opgaver over 60 timer på årsbasis.

Hver tredje måned skal der udleveres en opgørelse over den tid, som læreren faktisk har arbejdet.

Desuden vil man som 60 årig lærer kunne gå 175 timer ned i tid og bevare den samme pensionsindbetaling som før.

KOMMISSIONSRAPPORTEN

Meget var efter de sammenbrudte forhandlinger om arbejdstiden i 2018 lagt i hænderne på Lærerkommissionen og formanden Per B. Christensen, der mæglingssagtigt skulle finde en fælles vej for KL og Danmarks Lærereforening. Rapporten kom 11. december 2019 og blev præ-

Lærernes formand gennem 18 år, Anders Bondo, sammen med KL's formand Jakob Bundsgaard på scenen i lærereforeningens gård ved Folkemødet sidste år. Nu er arbejdstidsaftalen indgået, og de to har lavet en implementeringsaftale.

senteret på et stormøde med 1.800 tillidsfolk i Odense den 17. december 2019.

Den anbefalede, at lederne samarbejdede med lærerne om ledelsesopgaven, men gav ikke lærerne afgørende redskaber i hænderne. Der var fx ingen anbefalinger til et loft over undervisningstiden. ”Det ville parterne ikke kunne enes om”, lød forklaringen fra kommissionsformanden.

Inden periodeforhandlingerne i 2020 gik i gang var Bondo og Ziegler enige om, at det denne gang skulle lykkes. Men til forhandlingerne stillede KL med tre ultimative krav.

For det første ville de beholde en årnorm, for det andet måtte der ikke være ressourcebindinger, og for det tredje skulle en aftale ikke medføre administrativt tunge løsninger, men skabe fleksibilitet.

Den åd lærereforeningen.

Resten er historie. Aftalen blev efter flere udsættelser indgået den 11. august.

EN KRAMMER OG EN KOP GRØN TE

At dømme efter kommentarsporet på folkeskolen.dk og diverse sociale medier op til urafstemningen, kan modsætningerne nu i mangel på den fælles modstand risikere at snige sig ind i egne rækker.

I den milde ende af kritikken har aftalen været betegnet som ”administrativ hygge” og lærerne som ”tæsket og trynet”.

”Nej tak til aftalen. Så hellere stå i butik og gå glad hjem,” skriver én.

”Det her er en aftale om at holde en hel masse møder med udgangspunkt i kommunens økonomi,” skriver en anden.

Nogle mener endda, at det decideret bliver en ekstra opgave for den enkelte lærer at holde styr på sit arbejde.

Om ja-sidens påståede holdning til nejsiden efter afstemningen, skriver en skeptiker: ”Om lidt får nejsigerne en medfølelse krammer og en kop grøn te.” ▲

URAFSTEMNINGEN

71,96 procent af lærerne i Odense stemte ja til den nye aftale.

I seks lærerkredse var der ifølge folkeskolen.dk flere nej- end ja-stemmer. Stemmeprocenten var på landsplan imponerende 77,8. I Odense var den endnu højere: 82,6 procent.

KILDE: Fagbladet Folkeskolen

HVILKE KONSEKVENSER VIL ARBEJDSSTIDSAFTALEN HAVE?

ARBEJDSSTIDSAFTALEN // LærerBladet har bedt tillidsfolkene om en kommentar. Hvad vil aftalen betyde for den lokale kreds, for TR, Faglig Klub og for den enkelte lærer?

ANN ARLETH, TILLIDSREPRÆSENTANT PÅ HØJBY SKOLE

Som mange andre har jeg været ambivalent i forhold til arbejdstidsaftalen. På den ene side har jeg villet strække mig langt for at gå fra en lov til en aftale, omvendt har de mange hensigtserklæringer, som aftalen unægteligt består af, betydet, at jeg fortsat bekymrer mig om, hvordan disse hensigter defineres af aftalens parter. (...)

Eftersom skolerne tager de første indledende skridt med næste års planlægning af skoleåret - og dermed påbegynder den egentlige dechifring af aftalen - vil det kræve en betragtelig indsigt og indsats fra kredsen at klæde TR på, så aftalen kan komme bedst muligt fra start. Det vil også betyde, at aftalens fundament, "et forpligtende samarbejde", skal konsolideres i et eksemplarisk og højt prioriteret samarbejde mellem TR og leder.

Det kommende arbejde vil ydermere kræve en kæmpe indsats for skolen som helhed. Vi må i langt højere grad skabe rum til, at vi kan gå i organisationsmode, idet aftalen også fordrer en solid portion solidaritet mellem lærerne på de enkelte skoler, for at prioriteringsopgaven skal blive en succes. En prioritering af arbejdstiden vil, hvis aftalens hensigter opfyldes i det tidlige forår, betyde en mere gennemskuelig opgaveoversigt, og vi vil som lærere i langt højere grad kunne danne os et overblik over undervisning, forberedelse og øvrige opgaver, hvilket har været komplet umuligt på langt de fleste skoler i Odense efter lov 409.

HENRIK VORAGER, TILLIDSREPRÆSENTANT PÅ EJERSLYKKESKOLEN

Hvilken betydning får vedtagelsen af arbejdstidsaftalen?

Kredsen: Det er helt afgørende, at det lykkes kredsen at få en "kvalificeret drøftelse af prioriteringer af arbejdsopgaver". Denne drøftelse skal resultere i en tydeliggørelse af, hvad kommunen mener, er "et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse". Hvis kredsen anser dette forhold for urimeligt, må DLF og KL inddrages!

TR og skoleleder: På skoler, hvor der er et godt samarbejde mellem TR og skoleleder, kan lærerne få så gode arbejdsvilkår, som ressourcerne tillader. Et godt samarbejde kræver, at såvel skoleleder som TR har "den nødvendige og tilstrækkelige tid" til at etablere og vedligeholde det gode samarbejde.

Den enkelte lærer: Kan få stor indsigt i ledelsens prioriteringer og mulighed for at påvirke / kvalificere ledelsens beslutninger. Hvis aftalen skal forbedre lærernes arbejdsvilkår, er det nødvendigt, at den enkelte lærer engagerer sig i Faglig Klub (giver TR mandat) og også deltager konstruktivt i debatten på samarbejds mødet.

JONAS CALLESEN, TILLIDSREPRÆSENTANT PÅ H.C. ANDERSEN SKOLEN

Positivt set vil skolelederen i højere grad skulle inddrage sit lærerkollegie i forhold til anvendelsen af ressourcer. I kommuner uden lokalaftaler vil de kunne sætte den nye arbejdstidsaftale A20 i stedet.

Negativt set får vi stadfæstet Lov 409 med pynt og bliver nu medansvarlige for eventuelle dårligdomme affødt af manglende ressourcer. Desuden har jeg meget svært ved at se, hvad pressede skoleledere skal kunne inddrage i, hvis de skal overholde det høje undervisningstimal.

Kompleksiteten stiger for alle led - kommunen, kredsen, tillidsrepræsentanten, skolelederen og den enkelte lærer. Det skriftligt-kommunikative arbejde øges, og hvis ressourcer ikke følger med, bliver taberne

de svage elever, idet alle lærere, der ikke vil snydes, nu skal bruge meget mere tid på deres arbejdstid og skolens ressourcer end før A20. Dermed kan undervisningen miste fokus.

I den bedste af alle verdener stiger den kollegiale omsorg, og alt italesættes åbent og gøres transparent og mere fair. ▲

Ann Arleth, Højby Skole

Henrik Vorager, Ejerslykkeskolen

Jonas Callesen, H.C. Andersen Skolen

Daværende rådmand Jane Jegind (V) og Anne-Mette Kæseler Jensen foran rådhuset før 1. behandlingen sidste år. Lærerforeningens formand mener, at Odense som andre storbyer skulle investere 100 mio. kr. mere i folkeskolen.

Optimistisk udvalg

BUDGET 21 // Der er 1. behandling af budgettet for 2021 den 16. september. Økonomiudvalget kalder økonomien for fornuftig og lovende. Byrådet ønsker flere lærere, men de endelige rammer kendes først til oktober.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Netop nu den 16. september foregår førstebehandling af Budget 2021, og de politiske forhandlinger går løs i dagene derefter.

Tonen i budgetoplægget, der fylder 240 sider, er på trods af den underliggende usikkerhed om konsekvenserne af coronaepidemien rimelig optimistisk.

– Den samlede økonomi i Økonomiudvalgets budgetforslag for 2021 ser fornuftig og lovende ud, står der i oplægget.

Det er ifølge Børn- og Ungeforvaltningens økonomichef Jesper Juel endnu uklart, om der vil kunne ansættes flere lærere i 2021, hvilket byrådet har udtrykt ønske om.

– Der er ved forhandlingerne om Budget 2021 flere uafklarede forhold. Det gælder ikke mindst økonomien på det specialiserede socialområde.

– Vi kender først de endelige rammer for budgettet i 2021, når budget 2021 vedtages af byrådet i oktober måned.

DET VED VI

– Vi ved dog, at udligningsreformen tilfører

yderligere midler til Odense Kommune, som indgår i de nuværende politiske forhandlinger, skriver Jesper Juel i en mail.

– Odense Kommune står ifølge Social- og Indenrigsministeriet til at få en gevinst på 46,9 mio. kr. ved Udligningsreformen i 2021. Fordelingen af disse midler indgår i de politiske forhandlinger.

Det blev i aftalen om Finansloven i 2020 desuden besluttet at oprette en pulje til et generelt løft af folkeskolen, den såkaldte „folkeskolemillion“. I 2020 modtager Odense Kommune 8,6 mio. kr.

Med udmøntningen af „velfærdsprocenten“ fra budget 2020 blev der tildelt 15,2 mio. kr. til inklusionsarbejdet på skolerne. Eller rettere sagt blev midlerne givet til delvis genopretning af budgettet på de skoler, der er udfordret af budgetmodellen på specialundervisningsområdet.

Endelig er der øremærket 3 mio. kr. fra skatteprovenuet til at udvide inklusionsrejseteamet, der blev dannet i 2018. Der investeres 3 mio. kr. i rejseteamet fra skoleåret 2021/22 og fremad.

IKKE UDSIGT TIL NEDSKÆRINGER

Generelt er der ikke udsigt til nedskæringer i Budgetforslag 2021.

Lærerforeningens formand Anne-Mette Kæseler Jensen mener, at det med så stort et

driftsbudget alene er et spørgsmål om politisk vilje at opprioritere folkeskolen til et niveau, der er en storby værdigt, siger hun.

– Odense er langt bagud, når man sammenligner med andre store byer. Tæt på 100 mio. kr. Odenses børn fortjener bedre!

Der er i afsat en pulje til varige driftsmidler på 135,0 mio. kr. årligt. Det giver mulighed for at prioritere det specialiserede socialområde, hvor der er en ubalance og forventes et markant merforbrug i 2020, skriver forvaltningen.

Der er dog allerede afsat 35 mio. kr. årligt med Budget 2020 til det specialiserede socialområde, som også kan udmøntes med Budget 2021.

Der er også afsat en pulje til forebyggende investeringer på 19,9 mio. kr. årligt. Demografipuljen til investering i fremtidens velfærd er i 2021-2024 på 35,0 mio. kr. Odense får desuden 47,6 mio. kr. fra staten for merudgifter relateret til COVID-19.

KURIØSE MÅL OG INDIKATORER

I den lidt kuriøse ende er målet om at „Odense skal være verdens bedste robotby“.

Under „Mål, indikatorer og ambitionsniveauer“ står der desuden, at det er et mål, at „børn og unge bliver klar til fremtiden“. Det betyder på djøf-sprog, at andelen af børn og unge, der trives mentalt, skal øges fra 94,5 procent i 2020 til 95,8 procent i 2023.

Desuden skal karaktergennemsnit ved de bundne prøvafag øges fra 6,8 til 7,1 i 2023. ▲

BUDGETFORHANDLINGERNE

Økonomiudvalget består af borgmester og de fire rådmænd.

2. 9. Økonomiudvalgsmøde. Udkast til budgetforslag drøftes.
9. 9. Økonomiudvalgsmøde. Godkendelse af budgetforslag.
16. 9. 1. behandling af økonomiudvalgets budgetforslag.
17. 9.-18. 9. Politiske forhandlinger.
7. 10. 2. behandling af Budget 2021

ODENSES GRUNDSKOLEBUDGET 2017-2020

Budgettet til grundskole udgør 1.545,0 mio. kr. i 2020. Området omfatter folkeskolen inkl. specialundervisning, specialskoler og PPR, syge- og hjemmeundervisning samt udgifter til efterskoler, privat- og frie grundskoler og befordring. Odense ligger et stykke under gennemsnittet for hele landet, men har på listen i sammenligning med 6-byerne lige sneget sig op over Randers. Odense bruger næstmindst på grundskolen.

Enhedspris	2017	2018	2019	2020
Pr. 6-10 årig				
Aalborg	72.079	72.986	72.564	73.495
København	72.503	73.583	72.685	71.940
Esbjerg	67.070	68.651	69.562	69.596
Aarhus	70.433	70.440	69.200	69.065
Odense	65.881	67.163	66.915	67.490
Randers	71.520	69.644	68.525	67.432
Hele landet	70.901	71.530	71.310	71.317

Kilde: Odense Kommune: Indblik - drift 2020

Velfærdsprocenten har ikke givet flere lærerstillinger

VELFÆRDSPROCENTEN // Forvaltningen siger, at der er oprettet mere end 100 lærerstillinger siden 2017, men det er ikke rigtigt, siger Dennis Vikkelsø fra Odense Lærerforening. Der er modsatrettede bevægelser i budgettet. Når der er gået to lærere ind ad døren, er der gået to ud, siger han. Her giver han en lektion i budgetudhuling.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING Siden 2017 skulle der ifølge B&U-forvaltningen være nyansat 131 medarbejdere i folkeskolen svarende til 112 årsværk. Den resterende del af de tildelte midler er anvendt til fastholdelse af 105 medarbejdere svarende til 35 årsværk.

Det fremgår af referatet fra B&U-udvalgsmødet i Odense byråd fra 18. august 2020, hvor udmøntningen af den såkaldte "velfærdsprocent" blev fremlagt af forvaltningen.

Problemet er bare, at tillidsrepræsentanterne på skolerne ikke har registreret en tilgang af lærere i det omfang.

Det siger Dennis Vikkelsø, der er næstformand og fællestillidsrepræsentant i Odense Lærerforening.

– Det vil være usagligt at bruge de tal til at sige, at der er kommet flere lærere i folkeskolen. Samtidig med at der kom flere penge til ansættelser i folkeskolen, havde samme politikere nemlig besluttet en række besparelser af nogenlunde samme størrelse.

– Det svarer til, at der på en folkeskole gik to lærere ind ad den ene dør, samtidig med at der gik to ud af den anden, og så fortalte man kun, at der var kommet to lærere ind.

MODSATRETTEDE BEVÆGELSER

– Tallene er givetvis rigtige, uddyber Dennis Vikkelsø. Det er nærmest umuligt for os at kontrollere. Men de viser en lille isoleret del af et folkeskolebudget. Det er jo ikke rimeligt.

– Det fulde billede har vist, at det flere steder blot er gået lige op. Skatteprovenuet er blevet ædt op af andre besparelser.

Det fremgår også af referatet af udvalgsmødet, at der har været modsatrettede bevægelser i budgettet.

Der står blandt andet: "Da der har været flere modsatrettede bevægelser i budgetterne, hvor der også har været reduktioner, er en del af skatteprovenuet anvendt til at afværge afskedigelser af medarbejdere."

– Det viser så bare, hvor vigtigt det var, at de

Odense Lærerforenings Dennis Vikkelsø har talrige eksempler på, hvordan folkeskolens budget udhules.

penge blev tilført folkeskolerne, siger Dennis Vikkelsø. For ellers kunne det have efterladt folkeskolerne i en ødelæggende økonomisk katastrofe.

– Men flere lærere er vi ikke blevet.

FOREGÅR I DET SKJULTE

En af forklaringerne på at der ikke er blevet flere lærere, er, at kommunens skolebudget indeholder en lang række af tildelingsmodeller og fast tildelingspraksis og anden automatik, som politikerne ikke hele tiden aktivt træffer beslutning om, forklarer Dennis Vikkelsø.

– En del af denne automatik er med til at udhule folkeskolernes budgetter, men det foregår i det skjulte – eller uden den nødvendige opmærksomhed. Det sætter vi fokus på ved dette års budgetbehandling.

Dennis Vikkelsø nævner flere eksempler på modsatrettede bevægelser i budgettet.

– Lad os tage koblingsbidraget, der er det beløb, som Odense Kommune betaler til elever i fri- og privatskoler. Det beløb udregnes bare på elevtallet og trækkes forlods fra kommunens samlede skolebudget, inden der kommer noget ud til folkeskolerne.

– Det samme sker, når der er elever, der er visiteret til specialtilbud. Beløbet trækkes fra folkeskolernes økonomi og tager ikke højde for antal elever og faktiske udgifter. Det følger ikke altid statistikken, hvor mange elever i et folkeskole-distrikt, der har brug for et særligt tilbud.

– Når elevtallet er faldende, så får skolerne færre penge og kan oprette færre klasser. Men hvis alle klasser på en skole får f.eks. to færre elever, så vil der sandsynligvis skulle opret-

holdes samme antal klasser, mens skolen vil få penge til færre klasser. Samme aktivitet til færre penge er også en af de skjulte besparelser.

DET SPECIALISEREDE OMRÅDE - IGEN

En af de helt store uregerlige budgetsyndere er et område som det specialiserede børneområde.

– Der følger ofte den automatik med, at hvis Børn- og Ungeforvaltningen har områder, der ikke kan holde deres budgetter eller har områder der skal udvide, så må resten af forvaltningens områder punge ud. Og da skoleområdet fylder cirka halvdelen af forvaltningens budget, ender den store regning ofte hos folkeskolerne.

– Konkret har det specialiserede børneområde i en lang årrække haft underskud. Hvis ikke politikerne aktivt griber ind, så ender regningen hos eleverne i folkeskolen.

– Det er også tilfældet lige nu, hvor Odense Kommune skal indtræde i et fælleskommunalt fynsk tandreguleringsamarbejde. Prisen for den udvidelse skal igen betales af eleverne.

SYGEMELDINGER KOSTER

Dennis Vikkelsø har flere eksempler på, hvordan folkeskolens økonomi langsomt udhules.

– Det årlige effektiviseringskrav på 0,5% trækker hvert år penge ud af budgettet. Hvis ikke der føres penge tilbage, foregår der en langsom udhuling af folkeskolernes økonomi.

– Ofte sker der det, at effektiviseringen trækker penge ud af grundnormeringen, og når der kommer penge tilbage, så kommer de som konkrete synlige projekter eller indsatser. Det låser folkeskoleøkonomien yderligere.

– F.eks. skal lærerne i år være mindre syge. Her trækkes der forlods et beløb fra grundnormeringen. Til gengæld kommer der penge retur til en læseindsats. Men læseindsatsen er kun to-årig.

– Dermed bliver det mindre synligt, at der trækkes penge ud af skolerne økonomi. Faktisk rammer det dobbelt: Først trækkes beløbet fra skolelederens prioriteringsrådium og fastlæses i et projekt. Dernæst forsvinder det helt efter to år.

DØJER MED RUNDBARBERINGEN FRA 2010-2015

Odense døjer stadig med de drastiske nedskæringer fra første halvdel af årtiet, der skulle danne basis for den udvikling, der blev beskrevet som en transformation fra stor by til storby.

Skoler og velfærdsområder fik i perioden 2010-15 rundbarberet budgetterne med 10 procent. Det var dengang, borgmester Anker Boye (S) skulle skaffe finansiering til dele af planerne om transformationen.

Boye forsøgte på vej til sit pensionistotium at gøre skaden god igen ved at stoppe nedskæringerne på skolernes skadefoldte økonomi, og senere forsøgte borgmester Peter Rahbæk Juel (S) med "velfærdsprocenten", der blev vedtaget i 2016, og politiske prioriteringer at tilføre folkeskolen midler.

Men det har knebet med reelt at få ansat flere lærere, og Odense ligger stadig under gennemsnittet af landets 98 kommuner, når der ses på, hvor mange midler der bruges pr. elev. ▲

STØRRE EFTERSPØRGSEL PÅ LÆREREN SOM AUTORITET

Pædagogik // Andelen, der ønsker mere autoritet, er steget fra 34 procent til 62 procent, og det kommer mest fra unge. Ny bog giver flere bud på moderne autoritet.

TEKST Erik Schmidt

Skal læreren være coach eller kaptajn, eller netop lærer?

Det bliver der for tiden skrevet bøger om. Med Peter Brodersen som redaktør giver "Læreren som autoritet - faglighed, tillid og myndighed" et nuanceret bud på, hvad moderne autoritet i lærerens skikkelse kan indeholde.

Brodersen er uddannet lærer og lektor fra læreruddannelsen ved UC Lillebælt, og bogen har også bidrag af professor Per Fibæk Laursen, lektor ved Syddansk Universitet Carsten Fogh Nielsen og seniorrådgiver, ph.d. Dorte Ågård, Aalborg Universitet.

– Autoritet i skolen er baseret på den stiltende forudsætning, at eleverne skal føres ind i, indvies i sagsforhold, som samfundet har defineret gennem lovgivning, skriver Peter Brodersen i indledningen, der peger på lærerens dilemma med på én gang at skulle styre og sætte fri. Det, der kendes som "det pædagogiske paradoks".

– I åbne, demokratiske samfund er der imidlertid grænser for lærerens styring, idet han i vekselvirkning blot skal føre eleven et stykke ad vejen, netop så tilpas meget, at eleven kan lære at stå selv, og så tilpas lidt, at eleven ikke fratages friheden til at kunne udvikle selvstændig individualitet.

Så er vi klar over, at det ikke er forfatternes ærinde at genetablere lærerens autoritet gennem magt, status og tradition.

STIGENDE BEHOV FOR AUTORITET

Men enhver, der har været lærer ved, at det er helt centralt, at man som lærer, kan få greb om selve undervisningssituationen, hvis undervisningen skal lykkes.

Kodeordene i denne bog er faglighed, tillid og myndighed.

Per Fibæk Laursen skriver om autoritet gennem faglighed eller lærerfaglig autoritet. Carsten Fogh Nielsen skriver om autoritet gennem tillid, og Dorte Ågård om autoritet gennem myndighed.

Dorte Ågård skriver, at lærerautoriteten har været under pres siden 1960'erne som følge af et omfattende autoritetsoprør. Fra 1990 til 2017 har andelen af danskere, der ønsker mere respekt for autoritet, været stærkt stigende. Andelen, der er positivt indstillet

Peter Brodersen er uddannet lærer og lektor ved læreruddannelsen på UC Lillebælt.

Foto: Læremiddel.dk

over for autoritet, er steget fra 34 procent til 62 procent, og det er de unge, der ligger højest.

Ågård henviser til forskning, der peger på, at individet har fået pålagt en pligt til selvudfoldelse, som medvirker til øget oplevelse af eksistentiel usikkerhed og psykisk sårbarhed.

– Der er ikke tale om en længsel efter den autoritære pædagogik, skriver hun. Det er en insisteren på, at der er brug for lærere, der anerkender deres ansvar som tydelige voksne og vejvisere, samtidig med at de er venlige og imødekommende over for eleverne.

DEN ENGAGEREDE LÆRER

Per Fibæk Laursen ser det som en vigtig del af lærerens autoritet, at "han er engageret i sit fag, og at det lever i ham". Lærerens formelle undervisningsfaglige kompetence har en vis effekt på, hvor meget eleverne lærer, men langt vigtigere er det, at læreren i elevernes øjne fremtræder troværdig og engageret i faglig henseende.

Carsten Fogh Nielsen skriver om tillid som et naturligt og almenmenneskeligt vilkår, som noget samfundsskabt og som en tillidsrelation mellem lærer og elev.

Lærerens relationskompetence i form af omsorgsetisk handlen og understøttelse af barnets psykologiske behov er vigtig for skabelsen af tillid, skriver han.

Tillidsbaseret autoritet er dog ikke noget, som den enkelte lærer alene kan etablere. Det er ifølge Carsten Fogh Nielsen også en social og kollektiv opgave.

Et lille svirp leverer han med pointen om, at politiske ønsker om styring, kontrol og gennemsigthed kan underminere den tillidsbaserede lærerautoritet. ▲

Anne-Mette Kæseler Jensen
Formand
Tlf. 23301268

Dennis Vikkelsø
Næstformand
Tlf. 26292099

Niels Munkholm Rasmussen

Charlotte Holm

Jan Andersen

Ida Nordendorf Knudsen

Maria Persson

Henrik Oxholm

Ida Clemensen

OLF MENER

af Charlotte Holm, medlem af OLF-styrelsen og hovedstyrelsen i DLF

Ja til A20 og et endeligt farvel til Lov 409

Et flertal af lærerne, der arbejder under Lov 409, har stemt ja til arbejdstidsaftalen, A20, der blev indgået mellem parterne KL og LC i begyndelsen af dette skoleår. Vi er tilbage på aftalesporet. Vi kommer igen til at arbejde under en overenskomstdækket arbejdstidsaftale og har nu et langt bedre udgangspunkt for kommende overenskomstforhandlinger. Med denne LÆRER-aftale er det et endeligt farvel til Lov 409!

Med samarbejdssporet i aftalen er der tale om mulighed for en markant indflydelse for både tillidsrepræsentanten, faglig klub, lærerkollektivet og bestemt også for kredsen. Hele set-uppet med at splitte, individualisere og nærmest udviske Danmarks Lærerforening og undgå tillidsrepræsentanterne bliver der nu sat et punktum for. Selve samarbejdssporet er et opgør med den over- og topstyringstanke af folkeskolen, som kulminerede med Lov 409. Styringskæden vendes så at sige på hovedet, fordi man har indset, at god skole ikke kan laves uden lærerne og deres fagforening.

Lokalaftaler er ikke opsagt med indgåelse af A20, og det er tværtimod tanken, at de supplerer hinanden. På alle skoler skal ledelse og tillidsrepræsentanten (TR) drøfte prioriteringer af lærernes arbejdstid. Det skal de

med henblik på at understøtte sammenhæng mellem tid og opgaver, samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Og forberedelsen kan ikke placeres i elevpauserne.

Ledelsen og TR drøfter ligeledes, hvordan der sikres gennemsigtighed i planlægningen og opgavefordelingen. Og efter drøftelsen med TR fastlægger ledelsen principper for tilstedeværelse, mødeaktivitet og selvtilrettelæggelse. Det er et opgør med Lov 409's vilkårlige ledelse. Vi har som lærere på trods af overgrebet i 2013 formået at bevare troen og håbet de seneste syv år. Vi har haft den organisatoriske kraft til vedholdende at kæmpe for at få bedre rammer for at kunne lykkes med opgaven. Vi har bevaret os selv, som de fagprofessionelle lærere vi er, og vores professionelle dømmekraft er igen efterspurgt. Vi har vedholdende holdt fast i, hvad god skole er, og den kamp fortsætter vi.

Nu skal A20 omsættes til handling, og det vil kræve en indsats af os alle. Vi skal lykkes, for – som der står i præamplenen til aftalen – lærerne er den vigtigste faktor for elevernes udbytte af undervisningen! ▲

Første møde i den nye styrelse

Der er nok at sætte sig ind i og nok at tage fat på for de nye medlemmer af Odense Lærerforenings styrelse. Tv. Henrik Oxholm, th. Maria Persson og i baggrunden th. Ida N. Knudsen. Alle tre er i forvejen tillidsrepræsentanter – på henholdsvis Provstegårdsskolen, Tarup Skole og Munkebjergskolen. Den nye arbejdstidsaftale stiller ikke blot store krav til, at tillidsrepræsentanten gør sin indflydelse gældende, men også til at Odense Lærerforening gør det. Der er to niveauer i aftalen: Det, der skal ske på den enkelte skole, og det der skal ske mellem kommunen og lærerforeningen. ▲

Ny styrelse i Odense Lærerforening

ODENSE LÆRERFORENINGENS GENERALFORSAMLING // Anne-Mette Kæseler Jensen og Dennis Vikkelsø blev genvalgt uden modkandidater som formand og næstformand. Til styrelsen blev tre kandidater nyvalgt.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Det lykkedes Odense Lærerforening at afholde ordinær generalforsamling den 20. august 2020 i skyggen af den moderat genoplussede coronaepidemi. Der var håndsprit, vand, vin og øl på bordene, men i år ingen fest og ingen festmiddag. Alligevel var der pænt fremmøde i Odeon. Der var valg til styrelsen.

Tre nye medlemmer blev ved aftenens valggeneralforsamling valgt ind i Odense Lærerforenings styrelse. Det var Ida Nordendorf Knudsen fra Munkebjergskolen, Maria Persson fra Tarup Skole og Henrik Oxholm fra Provstegårdsskolen.

Formand Anne-Mette Kæseler Jensen og næstformand Dennis Vikkelsø blev genvalgt – begge uden modkandidater.

Styrelsen består herefter af Anne-Mette Kæseler Jensen, Dennis Vikkelsø, Jan Andersen, Charlotte Holm, Niels Munkholm, Ida Nordendorf Knudsen, Maria Persson, Ida Clemensen og Henrik Oxholm.

ANDERS PÅ VISIT

Generalforsamlingen blev tidligere på året afflyst tre dage før, den skulle afholdes. Det skete for at bremse udbredelsen af den lumske corona-virus.

På det genindkaldte møde blev der fra talerstolen fremført synspunkter om arbejdstidsaftalen, som på daværende tidspunkt ikke havde været til urafstemning. Der var dog ikke lagt op til en generaldiskussion.

Forslag til vedtægtsændringer af Jonas Callesen fra H.C. Andersen Skolen med hensyn til at styrke medlemsinddragelsen blev afvist og i stedet optaget som en del af OLF's arbejdsprogram.

Medlemstallet er dalende, og styrelsen havde forslag til nogle stramninger af budgettet, der ligesom forslaget om at sætte kontingentet op til 532,- kr. blev vedtaget.

ANDERS PÅ VISIT

Det var en gammel kending, som styrede årets generalforsamling. Anders Sund Pedersen, der tidligere var lærer på Tarup Skole, medlem af Odense Lærerforenings styrelse og den ene af to fellestillidsrepræsentanter, fik sidste år nyt job som konsulent i Danmarks Lærerforening på Vandkunsten i København.

Til OLF's generalforsamling var han indforskrevet som dirigent. ▲

Der var håndsprit, vand, vin og øl på bordene, men i år ingen fest og ingen festmiddag. Alligevel var der pænt fremmøde i Odeon. Der var valg til styrelsen.

Der var spænding om udfaldet af valget til styrelsen. Tre nye kandidater blev valgt ind: Ida Nordendorf Knudsen fra Munkebjergskolen, Maria Persson fra Tarup Skole og Henrik Oxholm fra Provstegårdsskolen.

Forrest f.v. Dennis Vikkelsø, Anne-Mette Kæseler Jensen, Ida Clemensen og Jan Andersen. Bagest f.v. Charlotte Holm, Ida N. Knudsen, Maria Persson, Niels Munkholm og Henrik Oxholm.

- Jeg er ikke en centralist i den forstand, at jeg mener, at alt skal styres centralt fra, og så har vi et målhierarki, hvorfra vi kører ned, siger Hanne Døllerup, der kommer fra et job som chef for børn, unge, kultur og fritid i Næstved Kommune.
- Jeg er nok decentral i mit hjerte, og jeg synes mangfoldighed er en god ting, men jeg vil også sige, at bureaukrati ikke altid er negativt, selv om det som regel omtales sådan. Nogle gange kan det være godt med ensretning, hvis man skal rykke på et emne.

NY B&U-direktør: Jeg er nok decentral i mit hjerte

NY B&U-DIREKTØR // Hanne Døllerups første opgave er at få styr på økonomi og budgetter på det specialiserede socialområde. Men den største opgave er at fremme dialogen. Det skal komme børnene til gode, minder hun om. - Vi er her for børnenes skyld.

TEKST Erik Schmidt
FOTO Odense Kommune

BERETNING
Odenses nye Børn- og Ungedirektør, Hanne Døllerup, tror på en god balance mellem central styring og lokalt råderum, men er med sit eget udtryk decentral i sit hjerte. Hun vil med et andet karakteristisk udtryk "stå på" vigtigheden af dialog og synes, at mangfoldighed er godt.

Den 53-årige cand. scient. pol., der senest har været direktør i Næstved Kommune for både børn- og ungeområdet og kultur og fritid, er ellers ikke meget for alt for markante udtalelser af den slags. Hun er lige landet med ansættelse fra 1. august 2020, og hun er godt klar over, at den første tid på Ørbækvej kræver, at hun stikker fingeren i den nye jord.

Hun bor stadig på den anden side af Store Bælt sammen med sin mand og to voksne børn, hvoraf den yngste er 19 år, men har lejlighed i Odense.

Da LærerBladet opsøger hende, har hun lige besøgt Abildgårdskolen sammen med rådkvinde Susanne Crawley Larsen (R).

- Vi talte om sprog og om sammenlægningen af de to skoler. Selvfølgelig skal jeg ud i virkeligheden en gang imellem. Men det bliver kun lejlighedsvis.

Som direktør skal hun først og fremmest være bindeled mellem det politiske og det faglige niveau, siger hun.

- Jeg vil være meget lyttende over for både de politiske taktikere og de faglige toner.

Hanne Døllerup er også bevidst om, hvad der er den første store opgave, hun må tage fat på at få løst.

Efter gentagne budgetoverskridelser har forvaltningen i to eksterne konsulentrapporter fået stærk kritik. Ikke bare for manglende styring af økonomien, men også for mangelfuldt samarbejde og tillid på tværs af forvaltninger. Det kostede familie- og velfærdschef Morten Madsen jobbet.

Hendes nye chef, Susanne Crawley Larsen, har ad flere gange fået på puklen af politiske modstandere, men også af sin politiske protektor og chef, borgmester Peter Rahbæk Juel (S), for ikke at have styr på økonomien på sit område.

KRITIK AF BUDGETSTYRING

Usikkerheden om budgettet har med usvigelig sikkerhed også forplantet sig til folkeskoleområdet. Er der budgetoverskridelser på Familie og Velfærd, er der mindre at gøre med i skoleafdelingen.

Kritikken af B & U-forvaltningen fra andre politikere er ikke af ny dato. Allerede i 2014, da Crawley trådte til som rådkvinde, var B&U-forvaltningen de facto sat under administration. Der skulle afleveres meget regelmæssige rapporter til Økonomiudvalget.

Det er især det specialiserede socialområde, der har voldt problemer. Det har det gjort i mange år også for Susanne Crawleys tid, og det stopper tilsyneladende ikke.

Problemet er komplekst, og det har afsmitende virkning ikke alene på folkeskolens økonomi, men også på den faglige understøttelse af skolerne.

Nu har det vokset sig så stort og politisk ubekvemt, at alle i byrådet erkender, at der må afsættes flere midler til området.

NU TO POLITOLOGER I SPIDSEN FOR SKOLEN

Den nye direktør afløser den karismatiske Poul Anthoniussen, der på tragisk vis omkom i en trafikulykke i december 2019.

Selv om Poul Anthoniussen var uddannet lærer, var han i den periode, da han var skolechef 2011-14 og skulle administrere nedskæringer på 10 procent af driftsbudgettet på skoleområdet, ikke ret populær blandt lærerne. Han var dygtig og kommunikerede stærkt, men han var en hård modpart.

Senere da Anthoniussen efter to på hinanden følgende direktørfyringer blev B&U-direktør, fandt han ind i et godt makkerskab med Crawley, der aldrig lagde skjul på sin tillid til ham. Anthoniussens lærerbaggrund kom mere til syne, selv om han udadtil aldrig undlod at gøre opmærksom på, at Odense er en effektstyret kommune.

Med Nikolaj Juul Jørgensen som skolechef, der også har en uddannelsesmæssig baggrund som cand. scient. pol., får Odenses skoleafdeling nu to akademikere med en kandidatgrad i statskundskab i spidsen.

FORLØSENDE MED ARBEJDS-TIDSAFTALE

Hanne Døllerup afløste i Næstved Per B. Christensen, som alle lærere kender som formand for den lærerkommision, der med et omfattende interview- og researcharbejde skulle bane vejen for en arbejdstidsaftale på baggrund af et nyt samarbejdsforhold.

Hun er glad for, at parterne har fundet en løsning på arbejdstidsspørgsmålet.

- Det er rigtig rart, at der er landet en aftale. Det er lidt forløsende. Nu er vi enige om at have et fælles udgangspunkt. Det er det vigtigste. Det er vigtigt, at der nu er den dialog, der skal være mellem skolelederne og tillidsrepræsentanterne. Eller i virkeligheden på alle niveauer.

IKKE USTYRBART

Selv om overskridelserne på det specialiserede område nærmest er blevet en tilstand, mener Hanne Døllerup ikke, at området er ustyrbart.

- Ustyrbart vil jeg ikke kalde det. Jeg vil heller ikke sige, at der ikke har været styret på området. Men de to rapporter har fået sat fokus på,

at der er nogle ting, der godt kan blive strammet op om til gavn for vores unger. Det er dem, der gerne skulle komme til gode.

- Man kan sagtens sikre, at der er noget transparens, og man kan lave nogle systematikker og prognoser. Der skal være styr på sagsgange. Også økonomiske. Men hvad vi fagligt kan stille op, så børnene kan trives og lære noget og udvikle sig, er den anden side af diskussionen.

- Der er noget, vi lovmæssigt skal gøre, og så kan vi lave nogle forskellige indsatser og tilbud. Jeg tror meget på stærke børnefællesskaber og deltagermuligheder.

- For mig handler det meget om, at det er vores børn. Så når nu mit område rummer dagtilbud, skole og det specialiserede område, tænker jeg, at min fremmeste opgave er, at alle ledere og fagfolk ved, at det er vores fælles børn og tænker i stærke fællesskaber. Så vi får givet de bedste betingelser og rykket på børn læring, trivsel og udvikling.

- Jeg står på, at man også skal have noget udfoldelsesrum, når man skal præstere. Man bliver motiveret, man bliver engageret.

Børn- og Ungedirektør Hanne Døllerup

- Vores børn er min indgangsvinkel. Hele mit arbejdsliv har jeg haft fokus på arbejdet med børn og unge. Det er dét, jeg brænder for.

Hanne Døllerup hæfter sig ved, at politikerne er en enige om, at der er for få midler til området.

- Det vigtige er, at der er en erkendelse i byrådet af, at de her midler ikke rækker. At politikerne er villige til at sætte flere penge af til området.

- Så skal vi bruge dem klogt. Til børnenes bedste. Det er, derfor vi er her.

UDFOLDSELSES-RUM MOTIVERER

En af de vigtigste opgaver for en direktør er i Hanne Døllerups øjne at skabe og understøtte en fælles retning, et tankesæt og en ambition.

- Den centrale styring og ledelse skal gå hånd i hånd med frihedsgraderne og handlerummet i de enkelte afdelinger, skoler og institutioner, så de er rummelige nok til at give mening på alle områder.

- Der vil være nogle overordnede rammer, vi er underlagt fra ministeriet og fra vores egne politikere. Men der skal også være et spillerum.

- Jeg står på, at man skal have noget udfoldelsesrum, når man skal præstere. Man bliver motiveret, man bliver engageret. Selvfølgelig er der altid en balancegang i det.

- Det er ikke sådan, at alle skoler i Odense skal agere på samme måde i alle spørgsmål. Der

er et lokalt ledelsesrum. Lederen tager beslutninger i dialog med det system, der er omkring ham eller hende.

- Jeg er ikke en centralist i den forstand, at jeg mener, at alt skal styres centralt fra, og så har vi et målhierarki, hvorfra vi kører ned.

- Jeg er nok decentral i mit hjerte, og jeg synes mangfoldighed er en god ting, men jeg vil også sige, at bureaukrati ikke altid er negativt, selv om det som regel omtales sådan. Nogle gange kan det være godt med ensretning, hvis man skal rykke på et emne.

LÆRERNES METODEFRIHED

Et spørgsmål om lærernes mangel på metodefrihed, vil Hanne Døllerup ikke helt bide skeer med.

- Jeg ved ikke, om tilgangen er, at vi ikke har metodefrihed. Det vil jeg ikke stå på. Jeg ved heller ikke, om metodefriheden er svaret på alt. Vi har alle forpligtelser. Man kan godt på nogle skoler have en systematik og en tilgang, som ikke lige så meningsfuldt kan bruges andre steder.

- Men man skal kunne gøre rede for, hvorfor den ene faglige tilgang er bedre end den anden. En lærer skal kunne gå i faglig dialog om sin metode. Den skal kunne forsvares og deles med kolleger.

INTELLIGENT BRUG AF PENGE

Det er en kendt sag, at Odense Kommune ligger lavt, når det drejer sig om at spendere på skolerne. Odense slipper billigere af sted end de andre store byer i Danmark, når man ser på, hvad der bruges på den enkelte elev.

Når den nye Børn- og Ungedirektør taler om, at Odense Kommune har høje ambitioner for børn og unge, må det have afsæt i andet end store skolebudgetter.

- Det er en superspændende kommune. Der er gang i rigtig meget. Der er fokus på børn og unge og folkeskolen som et bærende element. Der er projekter med udvikling af byrum og en demokratisk stemme, med "Børnene i robotbyen" og med vægten på, at eleverne får noget med i rygsækken af faglige og dannelsesmæssige elementer.

- Pengene bliver brugt intelligent her, og vi har rigtig mange fine tilbud. ▲

ODENSES NYE B&U-DIREKTØR

Hanne Døllerup har en baggrund som cand. scient. pol. og har siden endt uddannelse i 1993 haft en lang karriere inden for netop børne- og ungeområdet bl.a. som børne- og ungechef på 0-18 års-området i Hundested Kommune, som familiechef i Halsnæs Kommune, som børne- og ungedirektør i Kalundborg Kommune og senest som direktør i Næstved Kommune med ansvaret for børne- og ungeområdet samt kultur- og fritidsområdet.

Kilde: Odense Kommune

Frygt for at kæmpeefterslæb på skolernes vedligeholdelse vil æde midler til fornyelse

RENOVERING AF SKOLEBYGNINGER // Byrådet har besluttet at afsætte 500 mio. kr. til forbedring og modernisering af skolens bygninger hen over 10 år. Skoleleder Annemette Hovmand Petersen fra Provstegårdskolen glæder sig over det nye politiske initiativ, men frygter, at midlerne bruges på vedligeholdelseefterslæb.

Skoleleder Annemette Hovgaard Petersen og borgmester Peter Rahbæk Juel (S) på sightseeing på Provstegårdskolen. Provstegårdskolen såvel som mange af byens øvrige folkeskoler lider under mange års stramt budget. Der er store bygningsmæssige udfordringer. Annemette Hovgaard Petersen frygter, at efterslæbet på vedligeholdelse er så stort, at der ikke bliver penge til indretning af faglokaler og motiverende læringsmiljøer.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Skolerne i Odense trænger til at få opgraderet de fysiske rammer. Sådan har det været længe, men nu ser det ud som om, der sker noget. Før sommerferien besluttede samtlige byrådspartier, at de hen over de næste 10 år vil investere 1,8 milliarder kroner i bedre fysiske rammer til både børn og ældre. Der er foreløbig afsat 400 mio. kr. fordelt på

de kommende fire budgetår, men et eventuelt salg af Fjernvarme Fyn vil bringe målet tættere på. Der er dog ikke politisk enighed om et salg. Af de 1,8 milliarder kroner til forbedringer af velfærdsområdernes fysiske rammer regnes med 500 mio. kr. til folkeskoler. Skoleleder på Provstegårdskolen Annemette Hovmand Petersen fik i den anledning for nylig besøg af borgmester Peter Rahbæk Juel, som er i gang med at besøge skoler og børnehuse for at høre om behov og ønsker til renovering og nybyggeri af de fysiske rammer og få et indtryk af situationen.

STORT EFTERSLÆB

På Provstegårdskolen trænger både døre og vinduer ifølge skolelederen til udskiftning, og der er problemer med ventilation og varmeregulering. På spadsereturen rundt på skolen kommer skolelederen og borgmesteren forbi nogle klasser, der sidder i ret små klasseværelser med en ulidelig varme. Udenfor er der 28 grader. Indenfor mere, der hvor solen står lige på.

– Vinduesrammer og døre er angrebet af råd grundet manglende vedligeholdelse og ælde, hvilket resulterer i, at temperaturen i vinter-

Peter Rahbæk Juel erkender, at der er et stort efterslæb på vedligeholdelsen af skolerne.

halvåret er så lav, at vi må sætte el-radiatorer op i personalets forberedelsesrum og på kontorer, siger Annemette Hovmand Petersen.

– Klasserne kan vi slet ikke opvarme, når vinden står lige på én af facaderne. Men også manglende solafskærmning ved de mange vinduer gør, at temperaturen om sommeren kommer op over 30 grader i klasserne. Selv med åbne døre og vinduer.

– Skolens ventilationsanlæg har ikke fungeret optimalt i mange år, og der er ikke udsigt til, at man kan finde fejlen. Dette medfører dårligt indeklima, og i perioder klager eleverne over hovedpine og utilpashed.

Annemette Hovgaard Petersen tør næsten ikke håbe på, at der også bliver råd til modernisering.

– Men vi har flere lokaler, der er så små, at der ikke er mulighed for at leve op til kravene om variation, bevægelse og innovation i undervisningen.

MANGLER MOTIVERENDE MILJØER

Provstegårdskolens leder er meget tilfreds med den nye politiske opbakning til fysiske forbedringer af skolerne, men hun frygter, at mange

I et klasseværelse var der over 30 grader, da borgmesteren besøgte Provstegårdskolen.

års forsømmelser og vedligeholdelseefterslæb vil æde midlerne.

– Provstegårdskolen, såvel som mange af byens øvrige folkeskoler, lider under mange års stramt budget. Der er store bygningsmæssige udfordringer.

– Når det så er sagt, så har jeg en frygt for, at efterslæbet på vedligeholdelse er så stort, at der ikke bliver penge til indretning af faglokaler og motiverende læringsmiljøer.

Peter Rahbæk Juel erkender, at der er et efterslæb på vedligeholdelsen.

– Vi regner med et efterslæb på 270 mio. kr. til vedligeholdelsesopgaver, men der er også behov for moderniseringer og tilpasning til den demografiske udvikling.

Det lyder godt i Annemette Hovmands øren, men hendes skepsis er dybere.

– For de større skoler er det ikke nok med et enkelt faglokale til fx håndværk & design, hvis vi skal leve op til det vejledende timetal i faget. Især ikke nu hvor flere af de kreative fag skal tilbydes helt ned på 3. årg.

MANGLER MOTIVERENDE MILJØER

Provstegårdskolen har 670 elever med gennemsnitligt 21,7 elever pr. klasse.

– Vores ungemiljø efterlyser indbydende læringsrum med mulighed for arbejde i grupper og med mere kreative tilgange. Vi kan ikke tilbyde eleverne et egnet studiemiljø.

Skolelederens erfaring fra tidligere renoveringsprojekter er, at økonomien ofte er så stram, at skolerne efterlades med en betydelig udgift til indretning af lokalerne. Det drejer sig om møbler, redskaber, digitale løsninger og udsmykning.

– Når projekterne starter, er det taget med, men efterhånden som renoveringen skrider frem, dukker der altid noget op, som gør, at der må skæres i det løse. Den udgift kan kun tages et sted fra, og det er undervisningsbudgettet. Det er problematisk, da de midler ofte er disponeret over på forhånd og jo burde bruges på personalet omkring eleverne.

FJERNVARMESALGET RUMSTERER

Første skridt på vej mod budgetlægningen af de 1,8 mia. kr. er taget i forbindelse med de pågå-

ende budgetforhandlinger, hvor der er afsat 400 mio. kr. hen over de næste fire år.

Det videre forløb vil afhænge af, om byrådet beslutter at sælge Fjernvarme Fyn til andels-selskabet Energi Fyn, der har budt 900 mio. kr. Venstre, Konservative, Dansk Folkeparti og Enhedslisten har sagt nej til salget, og det har skuffet Peter Rahbæk Juel, der dog har flertal sammen med SF og Radikale. Om han vil benytte sig af det, ved han kun selv.

– Men med 400 mio. kr. er vi godt i gang. Jeg vil gerne have bundt i skolerne. Jeg er tilhænger af, at vi går efter, hvor der er størst behov. Vi skal have politisk mod til at finde pengene.

– Renoveringen vil kunne sætte gang i beskæftigelsen. Vi skal hurtigt i gang. Salget af fjernvarmen kan blive en gamechanger. Så kan vi planlægge umiddelbart derefter.

MOONBOOTS OG BADETØJ

– Der er så meget vedligeholdelseefterslæb på skolerne, at ikke kun en byggesagkyndig kan få øje på det. Det kan en lægmand også. Nøjagtigt som her på Provstegårdsskolen, hvor der i nogle lokaler er et horribelt arbejdsmiljø på grund af varmen. Det må ikke være sådan, at man om sommeren skal sidde i badetøj og om vinteren med moonboots.

– En renovering i denne størrelsesorden skal også være med til at gøre, at vi kan være stolte af skolerne. Der er noget basalt, vi skal have til at fungere. Der er det særlige, at vi også gerne vil styrke lokalsamfundene. Vi vil gerne involvere skolerne og lærerne og skolebestyrelserne, de skal have ejerskab, men vi kan selvfølgelig ikke efterkomme summen af alle ønsker.

Peter Rahbæk Juel afviser, at der de kommende 10 år bliver brug for anlægsmidler til en ny skole i Odense midtby, hvilket rådkvinde Susanne Crawley ellers har på sin ønskeliste.

– En ny skole er ikke relevant de næste 10 år. Ikke som det ser ud nu. Vi har plads til børnene. Prognoserne siger, at børnetallet er tæt på uændret i 2030. ▲

SÅDAN VIL BYRÅDET FORDELE DE 1,8 MILLIARDER

Aftalen om at bruge 1,8 mia. kr. er der endnu ikke fundet fuld finansiering til. Der er ved de aktuelle budgetforhandlinger fundet 400 mio. kr. for de næste fire år. Et eventuelt salg af Fjernvarme Fyn skal bidrage væsentligt til finansieringen.

- Daginstitutioner: 550 mio. kr.
- Folkeskoler: 500 mio. kr.
- Plejeboliger: 300 mio. kr.
- Det specialiserede socialområde: 150 mio. kr.
- Udvikling af lokalområder med folkeskolen som omdrejningspunkt: 125 mio. kr.
- Idrætsanlæg og svømmehaller: 95 mio. kr.
- Et aktivt seniorliv i lokalområdet: 50 mio. kr.

KILDE: Fyens Stiftstidende

Odense har et lavt udgiftsniveau men et stort udgiftsbehov

BUDGET 21 OG DET SPECIALISEREDE OMRÅDE // Odense afsætter ifølge Rambøll-rapport for få midler til det specialiserede socialområde. Hvis udgiftsstigningen fortsætter, vil forvaltningerne blive yderst pressede, lyder det.

TEKST Erik Schmidt

Et flertal bag Budget 2020 indgik den 3. juni 2020 en aftale om en løsning på udfordringen på det specialiserede socialområde for 2020 og afsatte et beløb på 100 mio. kr.

Løsningen fra forligspartierne betyder, at udvalgene selv skal løse den resterende del af udfordringen på det specialiserede socialområde i 2020, som foreløbig er opgjort til 24,4 mio. kr. (124,4 mio. kr. fratrukket 100 mio. kr.).

En mere langsigtet løsning, der vil have indflydelse på folkeskolens økonomi, indgår i de politiske drøftelser frem mod Budget 2021.

Det specialiserede socialområde har oplevet et stigende udgiftspres i de seneste år. Det har udfordret økonomistyringen på området.

Det er forvaltningernes vurdering, at den økonomiske udfordring vil blive større i 2021 og frem.

– Ser vi en fortsættelse af den stigning, der er sket de sidste tre år, så bliver forvaltningerne yderst pressede, lyder det dystert i en sagsfremstilling fra Børn- og Unge-forvaltningen til Børn- og Ungeudvalget, der har rådkvinde Susanne Crawley (R) som formand.

Hertil kommer en tilpasning til en ny refusionsordning på det specialiserede socialområde, som vil betyde et samlet tab på 30 mio. kr. for Odense Kommune.

PROBLEMET STØRST I ODENSE

Problemerne med den økonomiske ubalance på specialområdet er ikke alene et Odense-fænomen. Det ses i mange kommuner. Men problemet er størst i Odense.

Det har en rapport fra analyse- og rådgivningsfirmaet Rambøll vist.

Rambølls delanalyse 1 viser, at Odense Kommunes udgiftsniveau i 2018 og 2019 er lavere

end i sammenlignelige kommuner og 6-byerne. Faktisk er udgiftsniveauet i 2018 på samtlige sociale områder under gennemsnittet på landsplan og for 6-byerne, når man opgør udgifterne i forhold til befolkningstallet.

Rambølls delanalyse 1 viser også, at Odense Kommune i 2018 har et relativt højt udgiftsbehov på det specialiserede socialområde sammenlignet med landsgennemsnittet og 6-bykommunerne.

I byrådets ”Økonomisk Redegørelse 2021” er der afsat en pulje med varige driftsmidler på 135,0 mio. kr. årligt. Vurderingen er, at det giver mulighed for at prioritere udvalgte områder med et varigt løft på det specialiserede socialområde, hvor der fortsat vil være ubalance og et markant merforbrug i Budget 2021 og frem. ▲

Vollsmoseskoler under stort pres

NY VOLLSMOSESKOLE // Abildgårdskolen og H.C. Andersen Skolen fusioneres, samtidig med at Abildgårdskolen skal renoveres gennemgribende.

TEKST Erik Schmidt

B&U-forvaltningen fastlagde inden sommerferien en ny ledelsesstruktur for den nye skole i Vollsmose.

De kommende ledere er samtidig blevet orienteret om deres nye roller og funktioner, og en ny stilling som socialpædagogisk leder forventes besat 1. oktober 2020. Det fremgår af et referat fra et B&U-udvalgsmøde.

Samtidig har Skoleafdelingen i samarbejde med skolens ledelse og en ekstern konsulent udarbejdet en plan for fusionsprocessen mellem de to skoler, som kører i fire faser frem mod august 2022.

Fusionsprocessen er tilrettelagt i 10 spor, med inddragelse af medarbejdere, MED-udvalg, TR, AMR, bestyrelser, elevråd, elever og forældre, lokalsamfund, interne og eksterne samarbejdspartnere. Skoleafdelingen følger fusionsprocessen tæt.

Første skridt i fusionsprocessen var en aka-

demidag for begge skolars personale torsdag d. 6. august. Temaet for dagen var kultur, og der blev på tværs af skolerne drøftet visioner og ønsker til en ny skole.

Der er nedsat flere udvalg, hvor medarbejderne inden udgangen af august skal melde sig til, hvis de har lyst til at deltage i udformning af fx legeplads, organisering af skoledagen, og modernisering af skolen.

Desuden er der tilrettelagt 10 fælles møder og et døgn-seminar for medarbejderne i dette skoleår, hvor de sammen skal drøfte strukturer, organiseringer og indhold i den nye skole.

NYT NAVN TIL NY SKOLE

På akademidagen var der et stort ønske fra medarbejderne om, at processen med at finde et nyt navn for den nye skole blev igangsat, så navnet kunne være på plads inden udgangen af året.

Medarbejdere og ledelse ønsker en proces, hvor eleverne på tværs af skolerne kommer med

forslag til et nyt navn, som indstilles til skolebestyrelsen, som vælger 1-2 navne ud, som igen indstilles til Børn- og Unge-udvalget, der træffer den endelige beslutning.

Navnet offentliggøres ved et fælles arrangement inden årets udgang, og den årgang, som har vundet konkurrencen, får en præmie til et arrangement for årgangen.

RENOVERING AF SKOLEN

Ud over en stor fusionsproces mellem de to skoler, står Abildgårdskolen også overfor en større renovering, som forventes igangsat januar 2021.

Det kommer til at betyde, at nogle elever fra Abildgårdskolen i perioder vil skulle undervises på H.C. Andersen Skolen.

Medarbejdere og ledere har givet udtryk for, at det er en kæmpeopgave at få fusioneret og skabt relationer mellem elever og medarbejdere fra de to skoler, samtidig med den omfattende renovering. ▲

Lene Andersen er medlem af Romklubben ("Grænser for vækst") og én af medstifterne af tænketanken Nordic Bildung i København. Hun er desuden blandt initiativtagerne til European Bildung Day og European Bildung Network.

Dannelse er moralsk modenhed

DANNELSE // Tilstrækkelig viden til at forstå sine omstændigheder, den følelsesmæssige modenhed til at handle passende i tide og den kulturelle ballast til at kunne udtrykke hvordan og hvorfor, er altsammen samlet i ét ord: dannelse. Det skriver økonomen, forfatteren og futuristen Lene Andersen i sin nye, lille perle af en folkebog: "Dannelse - at blive et større menneske".

TEKST Erik Schmidt

FOTO: Nordic Bildung

BERETNING

Dannelse er et fænomen, der er vanskeligt at definere. Mange associerer måske begrebet med borgerlige manerer.

Et mere universelt bud findes hos den dansk-jødiske forfatter Aron Meir Goldschmidt (1819-1887), der definerede dannelse som "den udvidede evne til opmærksomhed".

I Odense har B&U-forvaltningen en ambition om at understøtte dannelsen af "hele mennesker" i skoler og institutioner ved at have fokus på at fremme fire karakteregenskaber: vedholdenhed, nysgerrighed, mod og medmenneskelighed.

Lene Andersens bog er bredere, dybere, vildere end meget andet, der skrives om dannelse. Og ganske kortfattet.

Den er en lille perle af en folkebog. Ikke på grund af sproget, men i kraft af forfatterens store indsigt i dansk og europæisk kultur, ånds- og idehistorie, kunst, psykologi, sociologi og

historie, som formidles i en enkel og tilgængelig stil.

Nogen vil nok sige stærkt forenklet og subjektiv form. Ikke mindst på grund af Lene Andersens grundsyn, der bl.a. hviler på et opgør med postmodernismens atomiserede livsverden.

SELVSTÆNDIGHED OG FORBUNDETHED

Lene Andersen taler om forbundethed og selvstændighed i samme åndedræt.

– Det er muligt at være så følelsesmæssigt, kulturelt og moralsk afskåret fra andre, at man fortvivler, skriver Lene Andersen.

Det kan være tilfældet på grund af tragiske, personlige tab, men det kan også være individets skæbne under et autoritært styre.

– Denne ensomhed og afskårethed fra andre, fra kultur, fra fælles moral, normer og følelser er i et vist omfang, hvad vi har udsat os selv, vores samfund og vores uddannelsessystemer for i de postmoderne, vestlige samfund.

– Skoler, der er reduceret til PISA og andre tests, til målbare indikatorer, til konstant konkurrence og til læringsfabrikker, der ikke

LENE ANDERSEN

Økonom, forfatter, futurist og folkeoplysningsaktivist. Siden 2005 har Lene skrevet 16 bøger, blandt andet Metamodernitet (2019) og The Nordic Secret sammen med Tomas Björkman (2017).

Lene Andersen er medlem af Romklubben og medstifter af tænketanken Nordic Bildung. Hun har modtaget flere priser, blandt andet Ebbe Kløvedal-Reichs Demokratistafet og Bibliotekarforbundets hæderspris.

producerer andet end en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, udsulter vores ånd. De frakobler børn og unge fra det, som gør livet værd at leve. Alternativet ligger lige for.

– Det langt mere meningsfulde, rige, tilfredsstillende og sjove alternativ er naturligvis en høj grad af både autonomi og integreret, skriver hun.

FORSLAG TIL BØRN OG UNGE

Man bliver i ret højt tempo guidet igennem dannelsens historie, den tyske Bildung-bevægelse, den engelske pragmatisme og folkedannelsen i Norden. Det er spændende læsning.

Ikke mindst fortællingen om den nordiske hemmelighed, som handler om Danmark og de nordiske lande, der for 200 år siden var blandt de fattigste i Europa. Men gennem den første bølge af folkeoplysningen med højskolebevægelsen som omdrejningspunkt blev landbefolkningen og arbejderne gjort til myndige, selvstændige, aktive borgere.

Kulturradikalismen betegner Lene Andersen måske lidt uventet men godt set som folkeoplysning 2,0 på grund af dens opdragelsesprojekt med en kulturændrende og -oplysende agenda, som har materialiseret sig gennem kunst, æstetik, arkitektur, design, poesi og satire.

I sin bog finder hun fællesmængder mellem dannelse og udviklingspsykologi. Hun taler om kulturelle koder og samfundsmæssig transformation og giver nye, interessante betydninger til patriotisme.

Men mest overraskende giver hun også konkrete - ganske vist helt traditionelle - anvisninger til folkedannelse for børn og unge. Forslag til, hvad man kan deltage i.

FOLKEOPLYSNING 3,0

Lene Andersen betegner sig selv som folkeoplysningsaktivist og futurist, og hele udgangspunktet for hendes bog, som er godkendt som en rapport til den prestigefyldte "Romklubben", er, at vi ifølge hende har brug for en folkeoplysning 3,0.

– Mens vi skabte teknologier og økonomiske infrastrukturer, som forbandt os kloden rundt, glemte vi at opgradere vores forståelse, vores bevidsthed, vores ansvarsfølelse og vores samvittighed, skriver hun.

– Vi glemte at beskytte livet. ▲

Men det er ikke sikkert, at man blev lærer for at dokumentere eller rapportere. Det kan da godt være, at der er nogle lærere, der er helt vilde med administration, men jeg har ikke mødt en eneste endnu.

Filosof Anders Fogh Jensen, Skolemonitor, 4. 9. 2020

BØLGE AF TAKNEMMELIGHED

”Mit bud vil være, at der kommer en bølge af taknemlighed og respekt mod lærerstanden. Nu har vi forældre fået indsigt i, hvad det vil sige at skulle lære fra sig, inspirere og holde de unge mennesker til ilden. Det bliver mindre træls for lærerne at skulle til forældremøder fremover.”

Charlotte Rønhoff, formand for Rådet for Børns Læring, 30. 4. 2020 Politiken Skoleliv

VELSTILLEDE FRAVÆLGER OFTERE FOLKESKOLEN

Børn, der har forældre, som tilhører 'overklassen' eller 'den højere middelklasse', går i stigende grad i frie grundskoler. Det konkluderer Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) i en ny analyse, skriver Altinget. Udviklingen sker særligt uden for de større byer.

”At det er eliten, som oftere sender deres børn udenom folkeskolen, er kun blevet endnu mere udtalt de seneste 10 år,” skriver AE blandt andet i analysen.

Politiken Skoleliv, 26. 8. 2020

19-ÅRIGE KVINDER

– Det er et faktum, at næsten halvdelen af alle 19-årige kvinder har gået til psykolog i deres liv.

Professor Svend Brinkmann på sin facebookprofil

TVIVLSOM SPREDNING

Forestillingen om fordelene ved at sprede indvandrerbørn til skoler med en solid overvægt af etnisk danske middelklassebørn viser sig imidlertid nu at være mere end tvivlsom.

Det fremgår af en nylig undersøgelse fra Tryg-Fondens Børneforskningscenter, der har gransket erfaringerne med at fordele tosprogede børn til skoler med børn af mere veluddannede forældre.

Weekendavisen, den 19. 6. 2020

KRAS KRITIK AF ELEVPLANEN

Rådgivningsgruppen mener, at der hverken på skoler, i kommuner eller hos elever og forældre er tilfredshed med elevplanen, sådan som den er nu. Der er heller ikke ejerskab til den. Elevplanen er ifølge rådgivningsgruppen et forsøg på at indfri alt for mange forskellige formål i ét og samme redskab. Og det er uklart, om det er lærerne, eleverne eller forældrene, der skal have gavn af den.

”Jeg vil gerne takke rådgivningsgruppen for deres arbejde. Det er en kras kritik af elevplanen, som de, der selv arbejder med den, står bag. Det tager regeringen alvorligt, og anbefalingerne er et indspark til, når vi skal drøfte, hvordan et nyt evaluering- og bedømmelsessystem i folkeskolen skal se ud,” siger børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil.

Altinget, 25. 6. 2020

MUSKETÉREDENS GRÆNSER

Mona Striib har bidraget til forhandlingerne om lærernes arbejdstid, som nu har ført frem til et forlig. (...)

– Jeg ser ikke en mulighed for et tilsvarende langt forløb med nye forsøg. Alle veje er prøvet. Det har været et langt og sejt og tungt forløb, og jeg har oplevet, at DLF virkelig har kæmpet for sagen. Så jeg ser ikke en mulighed for et nyt, langt, sejt forløb.

– Den her aftale er et forsøg på at komme ud af Lov 409 og tilbage på sporet med lærernes overenskomst. Så må lærerne bygge op derfra”, siger hun og henviser til, at opbygningen kan ske både via lokale aftaler og kommende overenskomstforhandlinger. (...)

– Det, vi kan kalde musketéredens – altså hvor langt rækker opbakningen fra Forhandlingsfællesskabet – det er til en normalisering. Der er ikke en situation, hvor Forhandlingsfællesskabet dermed står bag ethvert ønske, som lærerne måtte have ved de specielle forhandlinger, siger Mona Striib.

Formand for FOA og Forhandlingsfællesskabet Mona Striib i Folkeskolen, 20. 8. 2020

EGEN VÆKST OG GODHED

”Jeg ønsker ikke en fælles folkeskole gennemført gennem et statskolemonopol – det har jeg alle dage været modstander af, og det har jeg også tit nok givet udtryk for, også i dette Ting. Men jeg ønsker, at folkeskolen i kraft af sin egen vækst og udvikling og godhed skal blive sådan, at alle forældre i landet er interesserede i at sende deres børn derhen. Folkeskolen skal ikke være for god til de ringeste og for ringe til de bedste, som det så tit er hævdet.

Men ved siden deraf skal der være et spillerum, frihed, således som jo også Grundloven påbyder, for det pædagogiske initiativ, det skal have Lov til at røre sig frit. Nye skoleformer, nye skoletanker skal have ret til at gøre sig gældende. Det vil også fremme Folkeskolen (...). Jeg ønsker ikke en stiv, uniformeret folke- eller statskole. Jeg ønsker plads til individualiteten, for nye bevægelser.”

Af den tidligere socialdemokratiske undervisningsminister (1929-35) Frederik Borgbjerg, der havde studeret både filosofi, teologi, historie og økonomi. Her citeret fra Thomas Aastrup Rømers facebookprofil 30. 8. 2020

Omfattende renovering af Lærernes Hus i Klaregade

LÆRERNES HUS // Bedre kontor- og mødefaciliteter og modernisering af 4. sal til stormøder, kulturarrangementer og fester. Udendørs elevator etableres. Den nye sal vil kunne udlejes til medlemmer. Renoveringen finansieres primært af Særlig Fond.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Lærernes Hus i Klaregade står over for en omfattende renovering, som er lagt i hænderne på arkitekt Andreas Isager og hans tegnestue. Huset ejes af Odense Lærereforening og rummer blandt andet foreningens kontor og mødelokaler.

Det har længe været et problem, at der ikke har været elevator op til det største mødelokale på fjerdesal.

Det laves der om på nu. Renoveringen vil foregå fra november 2020 til september 2021.

Finansieringen af renoveringen sker med midler fra Odense Lærereforenings Særlige Fond og kreditforeningslån. Odense Lærereforening bidrager fortrinsvis til finansieringen af ombygningen af kontorerne på 2. sal.

– Odense Lærereforenings styrelse har besluttet en økonomisk ramme for byggeriet på 10 mio. kr., siger chefkonsulent Claus Holm Thomsen, der regner med en langsigtet værdiforøgelse.

– Renten er lav, og det er et godt tidspunkt at investere på.

STOR MODERNE MØDESAL

Der vil blive indrettet en stor, moderne mødesal på 4. sal med tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter. Der vil desuden blive etableret en udvendig elevator.

– Det sker af hensyn til eventuelt handicappede og med henblik på levering af catering og varer, siger foreningens chefkonsulent, Claus Holm Thomsen.

– Det er ikke holdbart, at gangbesværede medlemmer og tillidsrepræsentanter vanskeligt kan komme til møder, fordi bygningen ikke har elevator.

– Det kan også være en hindring for lejere på 1. og 3. sal, at der ikke er elevator til deres klinikker. 1. salen er for tiden lejet ud til psykiatere og 3. salen til forskellige psykologer.

– Der vil desuden være en økonomisk gevinst ved, at alle tillidsrepræsentanter med de nye mødefaciliteter vil kunne samles i foreningens mødesal, i stedet for, som det ofte sker, at leje lokaler i byen til kurser og den slags.

Den ikoniske muremesterrundbue i kontorlokalerne på 2. sal i Klaregade 19, må snart lade livet. Kontor- og mødelokalerne får nu en markant ansigtsløftning, som er lagt i hænderne på arkitekt Andreas Isager og hans tegnestue.

Der vil blive indrettet en stor, moderne mødesal på 4. sal med tidssvarende køkken- og toiletfaciliteter. Der vil desuden blive etableret en udvendig elevator. – Det sker bl.a. af hensyn til handicappede og med henblik på levering af catering og varer, siger foreningens chefkonsulent Claus Holm Thomsen.

2. sal vil blive renoveret med fokus på bedre medlemsbetjening.

– Der er brug for bedre lydisolering og mere hensigtsmæssig indretning af kontorerne. Det skal imødekomme medlemmernes behov for anonymitet, når de kommer og drøfter svære problemstillinger.

VIL IKKE MÆRKE FORSKEL

I byggeperioden vil der kun være meget begrænset møde- og kontorfaciliteter til rådighed i Lærernes Hus.

De tillidsvalgte og ansatte vil drage nytte af erfaringerne fra Corona-nedlukningen, hvor

det i høj grad lykkedes at drive foreningen fra hjemmekontorer.

– Lærere, der har behov for at få rådgivning mv. hos foreningen, vil fortsat kunne få det, siger Claus Holm Thomsen.

Odense Lærereforening erhvervede sig i sin tid ejendommen Klaregade 19 for konfliktmidler, der af Danmarks Lærereforening var blevet lagt ud til kredsen i form af en såkaldt Særlig Fond.

– Siden den indledende indretning af lærereforeningens lokaler er der skete meget begrænset modernisering af lokalerne, som i dag ikke fremstår tidssvarende, siger Claus Holm Thomsen. ▲

**DET INDRE
 MARKED**

Dennis Vikkelsø
 Bagsideredaktør
 DEVI@dlf.org

Du danske sprog...

Onlineordbogen Den Danske Ord- bog er blevet opdateret med en række nye ord, og corona-pandemien sætter sit præg. Se bare her:

- Afspritning
- Dødelighedsrate
- Flokimmunitet
- Forsamlingsforbud
- Krisehåndtering
- Mundbind
- Smittekæde
- Smittetal
- Smittetryk
- Videomøde
- Værnemiddel

Odense Lærerforening
 Klaregade 19, 2. sal
 5000 Odense C
 Tlf. 6612 6890
 O82@dlf.org
 Odenselaerereforening.dk

Claus Holm Thomsen
 Chefkonsulent

Bo Tryggedsson
 Konsulent

Tine Skov Hansen
 Sekretær

Mette Lund Kieler
 Sekretær

Veganerpartiet ønsker alternativer til dyreordsprog

Veganerpartiet vil have danskerne til at tænke over, hvordan vi taler om dyr i gamle ordsprog. 'Blod på tanden' kunne for eksempel hedde 'rødbedesaft på tanden', lyder det.

„Sælg ikke mosten, før frugten er i hus“. Sådan lyder det gamle ordsprog „sælg ikke skindet, før bjørnen er skudt“ på veganerparti'sk.

Det nu opstillingsberettigede parti vil nemlig gerne have danskerne til at 'tænke en ekstra gang' over alle de gamle dyre-ordsprog ved at gøre dem mere plantebaseret, så man for eksempel ikke får 'blod', men 'rødbedesaft på tanden'.

Sådan lyder det fra partiets pressechef, Lars Corvinus Olesen.

Ekstra Bladet, 6. 8. 2020

Agile coaches til agil transformation I Udviklings- og Forenklingsstyrelsen

Skat Osvald Helmuths Vej 4, 2000 Frederiksberg

Fuldtid

IT-drift og support

Er du Release Train Engineer, Agil Coach eller erfaren scrum master, og vil du bidrage til at løfte den agile modenhed, fremme agile metoder, praktikker og mindset i Udviklings- og Forenklingsstyrelsen?

I Udviklings- og Forenklingsstyrelsen har vi en vigtig opgave, nemlig at udvikle og vedligeholde de systemer, der understøtter de skattefaglige styrelser, og dermed holder hånden under finansieringen af

Var det noget? Scrum bag manager! Bemærk at jobannoncen er fra Forenklingsstyrelsen.